

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie **A.M.**

skazanego z art. 284 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 października 2024 r.

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z 18 stycznia 2024 r., sygn. akt V Ka 1552/23

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi

z 13 lipca 2023 r., sygn. akt IV K 526/22

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić oskarżyciela posiłkowego z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.**

WB.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 lipca 2023 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, sygn. akt IV K 526/22 uznał A.M. za winnego tego, że działając w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności w okresie od dnia stycznia 2021 roku do dnia 21 lipca 2021 r. w Ł. przywłaszczył powierzone mu rzeczy ruchome w postaci pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży samochodów

osobowych, w ten sposób, że po sprzedaży pojazdów nie dokonał zwrotu pieniędzy, czym działał na szkodę firmy R.- przy czym:

1. w dniu 6 lipca 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 13.000 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki T. o nr rej.(...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
2. w dniu 10 czerwca 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 9.400 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki M. o nr rej. (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
3. w dniu 19 czerwca 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 6.300 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki C. czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
4. w dniu 15 maja 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 15.000 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki C.1 nr VIN (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
5. w dniu 22 kwietnia 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 10.500 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki S. o nr rej. (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
6. w dniu 23 marca 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 5.000 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki M. o nr rej. (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
7. w dniu 6 lutego 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 3.500 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki R. o nr VIN (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
8. w dniu 10 lipca 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 14.500 złotych uzyskanych ze

- sprzedaży samochodu osobowego marki N. o nr rej. (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
9. w dniu 14 lipca 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 11.000 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki R. o nr rej. (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 §2 k.k.,
10. w dniu 2 maja 2021 roku w Ł. przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 6.800 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki V. o nr rej. (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k.,
11. w styczniu 2021 roku w Łodzi przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą w postaci pieniędzy w kwocie 28.500 złotych uzyskanych ze sprzedaży samochodu osobowego marki V.1 o nr rej. (...) czym wyczerpał dyspozycję art. 284 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego A.M. na rzecz pokrzywdzonego M.R. kwotę 123.500 złotych tytułem naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem przywłaszczenia pieniędzy.

Apelację od wyroku wniósł obrońca oskarżonego i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego.

Wyrokiem z 18 stycznia 2024 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, sygn. akt V Ka 1552/23 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku złożył pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego i zarzucił rozstrzygnięciu: rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności polegającą na wydaniu przez sąd drugiej instancji wyroku w 1- osobowym składzie z udziałem sędziego X.Y. tj. osoby powołanej na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, w sytuacji, gdy wadliwość procesu powoływania tego sędziego

proceedzi - w okolicznościach niniejszej sprawy, tj. z uwagi na przebieg jego ścieżki zawodowej, pełnione przez niego funkcje oraz postawę, ocenianą jako wyrażającą akceptację dla działań godzących w niezawisłość i niezależność sędziowską - do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności Sądu (co skutkuje uznaniem o nienależytej obsadzie sądu), co stanowi bezwzględną podstawę do uchylenia wyroku, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi w postępowaniu odwoławczym. W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jest oczywiście bezzasadna, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść oskarżonego można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, a w sytuacji skazania na inną karę niż kara bezwzględnego pozbawienia wolności, dla możliwości wniesienia kasacji przez stronę, konieczne jest podniesienie zarzutu opartego na jednej z przesłanek wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.).

Podkreślenia wymaga, że w doktrynie i w orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że uchybienia wymienione w art. 439 § 1 k.p.k. zachodzą tylko wtedy, gdy zaistniały w rzeczywistości, a nie pozornie, zaś przepisy regulujące bezwzględne przyczyny odwoławcze muszą być interpretowane ściśle. Zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie może abstrahować od rzeczywistego przebiegu postępowania sądowego. Nie można pod pozorem uchybień określanych jako bezwzględne przyczyny odwoławcze wnosić nadzwyczajnej skargi, dopatrując się naruszenia prawa w oparciu o okoliczności, które nie dają podstaw do przyjęcia takiego zaistnienia (*tak: postanowienie SN z 18.04.2019 r., III KK 65/18, LEX nr 2650301*).

Autor kasacji podniósł w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzut dotyczący zmaterializowania się w postępowaniu odwoławczym bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w przepisie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na tym, że w składzie orzekającym sądu *ad quem* brała udział sędzia X.Y.

powołany na stanowisko sędziego sądu okręgowego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Przechodząc do licznych w ostatnich latach poglądów doktryny na temat okoliczności związanych z wadliwością procesu nominacyjnego w kontekście nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wskazać należy, co następuje.

W treści kasacji jej autor powołuje się na uchwałę składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I-4110-1/20, OSNK z. 2/2020, poz. 7), zgodnie z którą: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności” (pkt 2 uchwały). Zgodnie więc ze stanowiskiem zaprezentowanym w uchwale zmaterializowanie się uchybienia polegającego na nienależytej obsadzie sądu mającej wynikać z udziału w procesie nominacyjnym wymaga każdorazowo wskazania wpływu wadliwości procesu nominacyjnego na treść zaskarżonego orzeczenia. Skarżący się z tej powinności nie wywiązał, nie wskazując w treści kasacji na jakiekolwiek okoliczności dotyczące wpływu wadliwego powołania na treść orzeczenia.

Należy mieć również na uwadze, że wbrew twierdzeniom autora kasacji ww. uchwała nie ma waloru normatywnego, co wynika wprost z wyroku Trybunału Konstytucyjnego w z 20 kwietnia 2020 r., o sygn. U 2/20. W wyroku tym Trybunał stwierdził, że wskazana uchwała Sądu Najwyższego jest niezgodna z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji

Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm. OTK-A 2020, poz. 61 (Dz. U. z 2020 r. poz. 376)).

Odwołując się do stanowiska zawartego w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 września 2021 r., sygn. IV KZ 37/21, które Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie w pełni podziela, od strony formalnej nie ma instrumentów prawnych po stronie jakiegokolwiek organu, w tym i Sądu Najwyższego, służących do tego, by weryfikować i negować orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w aspekcie ich obowiązywania, potencjalnych intencji Trybunału w zakresie orzekania, czy wreszcie poddawać kontroli poszczególne składy sędziowskie, w których orzeczenia te były wydawane. Przechodząc dalej, do poglądów doktryny, przytoczenia wymaga treść uchwały SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022/6/22) w której Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że brak jest podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Reasumując powyższe, autor kasacji winien wskazać konkretne argumenty uzasadniające, że jego zdaniem sędzia X.Y. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości przy rozpoznaniu sprawy będącej przedmiotem skargi kasacyjnej. Skarżący takich argumentów skutecznie nie wskazał.

Dodatkowo z analizy akt sprawy wynika, że okoliczności te nie były przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego kwestionowane na etapie postępowania odwoławczego, w trybie dostępnych instrumentów procesowych takich jak wnioski w trybie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. Co również istotne, skarżący, mimo wysuwanych na etapie kasacyjnym wątpliwości co do powołania ww. sędziego pod kątem spełnienia przez niego wymogów niezawisłości i bezstronności – nie skorzystał również z trybu określonego w art. 42a ust. 3 ustawy z 27 lipca

2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, mimo, iż został prawidłowo o takiej możliwości pouczony.

Mając powyższe okoliczności na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia. Uwzględniając wniosek pełnomocnika, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono oskarżyciela posiłkowego z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

[WB]

[a.ł.]